

синдромокомплекса резидуально-органического поражения головного мозга, нарушений гемо-ликвородинамики и стабилизацию шейного отдела позвоночника, которая на этапе улучшения вертебро-неврологического статуса дополнялась лого- и психотерапевтическими мероприятиями. Успешный результат лечения, в процессе которого наблюдалась поэтапная компенсация имеющихся клинических синдромов, явился подтверждением представленной выше схемы развития заболевания. Аналогичные результаты получены нами и при обследовании и лечении детей и подростков с другими психическими заболеваниями. По нашим представлениям, абсолютное большинство больных детей, обратившихся по поводу пограничного или тяжелого психического заболевания, должны получать дегидратационную, вазоактивную, общеукрепляющую, рассасывающую терапию, ноотропы (преимущественно мягкого действия), препараты, содержащие минералы, в ряде случаев — дезинтоксикационные, специфические и неспецифические противовоспалительные препараты, иммунокорректоры. Одним из обязательных этапов в лечении большинства психических заболеваний должна стать мануальная терапия и специфическая форма лечебной физкультуры — постизометрическая миорелаксация. Эти меры позволяют значительно сократить объем применяемой симптоматической терапии (нейролептики, корректоры поведения, седативные, противосудорожные препараты и др.), а также — помочь медико-социальной реабилитации ряда категорий психически больных детей, которые сегодня считаются безнадежными.

РОЗРОБКА УРОКУ «ПАРКИ-ПАМ'ЯТКИ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА»

Мищенко В.П. (м. Полтава)

Мета: ознайомити учнів з пам'ятками садово-паркового мистецтва; виховати повагу до людей, що піклуються про озеленення міста; показати важливість зелених насаджень для здоров'я людей.

Тип уроку: нестандартний урок

Форма проведення: урок-мандрівка

Унаочнення: ілюстративний матеріал про парки м. Полтави

Хід уроку

1. Організаційний момент

Яка природа! Кращого нема,
як річка й поле лісом оповіті.
І кращого нема нічого в світі,
коли людина творить це сама.
Спасибі людям, що зростили ліс:
за всі дуби спасибі, за ялини,
і за красу березових тих кіс,
що милі серцю кожної людини.

М. Познанська

2. Актуалізація опорних знань

1. Бесіда за запитаннями:
 - Що ви розумієте під словом “рослини”? (Це все те, що росте – дерева, кущі, трави)
 - Які дерева, кущі, квіти і трави ви бачили під час екскурсій у парках? (Учні називають різні рослини)
 - Хто був у парку Перемоги, Ботанічному саду, Корпусному саду?
 - Що вам там найбільше запам'яталось? (Відповіді учнів)
 - Чому полтавчани щороку озеленяють своє місто? (Рослини – це фабрики по виготовленню кисню і споживання вуглекислого газу, який

ми виділяємо, а також по очищенню повітря від шкідливих речовин, які виділяють заводи, фабрики, транспорт)

– Яку роль відіграють парки в житті людей? (Відповіді учнів)

3. Словникова робота

Парк – великий сад або гай з алеями, водоймищами, скульптурами, спеціальним обладнанням для відпочинку і розваг.

Садиба – житловий будинок та господарські будівлі з прилеглими до них садом і городом; двір; обійстя; оселя.

4. Розповідь учителя. Полтава – це зелена перлина України. Чому так сказано? Тому, що вона здавна славиться своїми родючими чорноземами, на яких буйно квітують фруктові сади, зеленіють парки, сквери, гаї. В місті майже всі парки, сквери і бульвари є пам'ятками або садово-паркового мистецтва, або ботанічними пам'ятками природи. Вони тісно пов'язані з пам'ятками історії та культури і становлять ніби другу архітектуру міста.

У наш час, коли місто переповнене транспортом, працює багато промислових підприємств, зелені насадження рятують нас від хвороб через недостатність чистого повітря. Рослини парків, лісів, садів очищають його від бруду, вуглекислого газу, зберігають річки й озера від обміління.

Парки лікують людей своїми цілющими рослинами: глодом, бузиною, шипшиною, калиною, ромашкою, барвінком, конвалією. А про ліси вже годі й говорити. Вони нас годують, лікують, одягають, зігрівають, допомагають у будівництві осель, захищають поля від суховіїв тощо. Та хіба можна все перерахувати, що значать зелені насадження для людини.

Зелень міста – це легені Полтави. Чим більше буде зелені в місті, тим будемо здоровіші. Народна мудрість говорить: «Якщо людина за своє життя посадила хоч одне дерево, то життя прожила не марно». Тож давайте примножувати природу і бережливо до неї відноситися.

5. Повідомлення теми та мети уроку

Уявимо себе мандрівниками, побуваємо в головних парках міста, дізнаємося багато нового і цікавого про них.

6. Гра «Відгадай, хто я?»

Учень 1. Мене відкрито 1909 року до 200-річчя Полтавської битви і названо на честь російського царя Петра I. Розташований я біля Краєзнавчого музею. В тіні моїх дерев дуже полюбляє відпочивати молодь. Я вважаюся молодіжним парком, хоч і вік мій уже майже столітній. У 1926 році на моїй південній окраїні відкрили пам'ятник Т.Г. Шевченку.

Відгадайте, що я за парк? (*Петровський*)

(*Показ ілюстративного матеріалу про парк*)

Учень 2. Я – найстаріший парк у місті. Моє виникнення пов'язане з утворенням Полтавської губернії у 1802 році. Створений на місці природної діброви. Спланував мене архітектор М.А. Авросимов в англійському пейзажному стилі. У мене були різні назви: сад Гуссона, сад ім. І.Я. Франка.

У 1987 році в моєму парку побудували Співоче поле ім. Марусі Чурай. Ви часто приходите до мене в гості, розважаєтесь, відпочиваєте.

Подумайте і скажіть, яка моя теперішня назва. (*Парк Перемоги*)

(*Показ фотолістівок парку*)

Учень 3. Я розміщений між вулицями Фрунзе і Сінною. У 1969 році на моїй території зведено меморіальний комплекс Солдатської Слави, де знаходиться прах воїнів-визволителів Полтавщини. У центрі меморіалу-обеліску горить Вічний Вогонь. Це священне місце в Полтаві, куди приходять полтавчани, щоб віддати шану й повагу нашим визволителям.

Здогадалися? (*Я парк ім. І.П. Котляревського*).

(*Використання наочності*)

Учень 4. Я – парк-сад на садибі українського письменника. Тут ростуть фруктові дерева: груші, сливи, яблуні, а внизу парку – балка. Там знаходиться

ставок, обсаджений вербами і дубами.

Хто я? Розкажіть про мене більше. (*Парк-сад на садибі Панаса Мирного*)

Учень 5. Я головний парк міста – візитна картка Полтави. Мене відкрили у 1909 році з нагоди святкування 200-річчя Полтавської битви. Я мав різні назви: Олександрівський сад, Пролетарський, Мазепний гай, Жовтневий парк.

У центрі стоїть монумент Слави. Тут завжди людно, грає музика. Навесні, влітку та восени майоріють різнобарвні квіти.

Здогадалися хто я? (*Корпусний парк*)

(*Показ наочності*)

Учень 6. Я наймолодший серед усіх парків міста і є частиною території історичного поля Полтавської битви. Розташований я поблизу селища Яківці. Мою флору складають: дуби, липи, клени, каштани, берези, багато кущів. На території знаходиться каскад ставків, уквітчаних вербами, бузком. У тіні дерев завжди відпочивають жителі Полтави.

Яка моя назва? (*Полтавський дендропарк*)

(*Використання малюнків*)

7. Фізкультхвилинка

Раз! Два! Час вставати – П'ять! Шість! Засміялись,

Будемо відпочивати. Кілька разів нахилились.

Три! Чотири! Присідаймо, Сім! Вісім! Час настав

Швидко втому проганяймо. Повернутися до справ.

8. Закріплення вивченого на уроці.

Запитання:

- Як називають люди наше місто Полтаву?
- Які парки Полтави стали називатися пам'ятками садово-паркового мистецтва?
- Як ви розумієте зміст вислову «садово-паркове мистецтво»?
- Яким пам'ятним подіям присвячена назва парків «Петровський», «Корпусний», «Перемога»?

Гра «Що де росте?»

Жолудь – на дубі в лісі;

Конвалія – в лісі, парку;

Яблуко – на яблуні в саду.

Соняшник – на городі;

Гриби – у лісі, парку;

Кавун – на полі;

Груша – в саду на дереві.

Каштан – в алеях, парках;

Берези – в скверах, гаях;

Липи – в бульварах.

Гра «3 якого дерева листочок?»

Дітям дають листочки з дерев та кущів. Вони їх уважно розглядають і називають дерево або куш, з якого листочки. Перемагає той, хто жодного разу не помилиться.

9. Інструктаж та повідомлення домашнього завдання. На кольоровому картоні, використовуючи клей ПВА, наклеїти листочки з різних дерев і створити модель свого парку – «Мій парк».

СОЦІАЛЬНА ЗНАЧИМІСТЬ СФЕРИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

Мороз Ю.М. (м. Полтава)

Згідно теорії систем сферу фізичного виховання і спорту можна розглядати як підсистему суспільства, а також як відносно самостійну систему, яка